

1946 15-449 1/2

Budapest, 1962 jan. 30.

Tisztelt Fogarassy elvtárs!

Köszönöm január 9.-ről kelt kedves levelet. Sajnos, mint azt Ön is előre látta, igen kevés kérdésben tudok Önnek felvilágosítást adni. Katonai szerepem annyira folytatás nélküli epizód volt életemben, hogy a legtöbb tényről 40 év után megfeledkeztem. Amire emlékezni tudok, azt közlöm Önnek. Én április végén mentem a frontra, akkor mint a 39. dandár politikai megbízottja. A május 1.-i összeomlás után néhány napig voltam csak a dandár új hadiszállásán, azután kaptam parancsot, hogy vegyem át az 5. hadosztály politikai megbízottságát /a 39. dandár azután odatartozott./ A megbízást tehát május első felében kaphattam. A hadosztálytól a párt és a szovjet kongresszus előtt hívtak vissza. A dátumot ismét nem tudom pontosan, bizonyára néhány nappal az első kongresszus előtt lehetett.

Tudtommal Szakai hadosztályparancsnokot nem váltották le. Legalább én úgy emlékszem, hogy amikor a végső összeomlás idején ismét ott voltam a hadosztállyal, még ő volt a parancsnok. De annyi év után per-

./.

MTA FIL. INT.
Lukács Arch.

sze nem mernék erre az emlékemre esküt tenni.

Szakal és Sárói Szabó között állandó konfliktusok voltak. Amíg én a hadosztálynál voltam, igyekeztem azokat elsimítani. Sárói Szabó leváltása tehát csak az én visszarendelése után történhetett meg, de úgy emlékszem, meg is történt.

Ne haragudjon, hogy ilyen sovány felvilágosításokat adhatok Önnek, de 40 év alatt az emlékek el szoktak halványodni.

Meleg üdvözlettel hive

MTA FIL. INT.
Lukács Árcs.

Lukács György

Adh jános

F

LA4C15-499/4

Budapest, 1963 május 6.

Tisztelt Fogarassy elvtárs !

Vettem április 22.-i levelét. A benne említett lapot nem ismerem és aligha tudom megszerezni.

Ami Sároi emlékezéseit illeti, én csak annyit mondhatok, hogy ilyen jellegű megbízatásról sem a pártban, sem a kormányban soha nem volt szó. Ez természetesen nem zárja ki, hogy Kun Béla tett ilyenfajta kijelentéseket Sáróinak.

Ami a 19-es népbiztosok felszabadulás utáni cselekvését illeti, nem szabad figyelmen kívül hagyni, hogy a diktatura vezető politikai egyéniségei: Kun Béla, Landler Jenő, Szamuely Tibor és gazdaságpolitikai vonalon Lengyel Gyula akkor már nem éltek. Az életben lévő népbiztosok közül Varga Jenő nem tért haza. Hevesi Gyula a Tudományos Akadémia al-elnöke. A kérdés megítélésében azt sem szabad figyelmen kívül hagyni, hogy a vezetők közül Révai József és Gerő Ernő már 19-ben szerepeltek, Révai már akkor vezető publicista volt.

Kommunista üdvözlettel

Lukács György

MTA FIL. INT.
Lukács Arch.